

סיוור לימודי – הרחבת היכולת להסתכלות ממוקדת מטרה.
או התרשמות חוויתית נקודתית.

שאלה אשר עלתה רבות בשיח הפדגוגי של הדרכה במעונות יום . לצד שאלה נוספת .
האם הביקור אכן לימודי הוא או השוואתי ביקורתי.
שאלות דומות עלו אצלי כאשר נהגתי לסייר במחוזות אחרים בארץ או בחו"ל ושאלתי האם אכן יש כאן
עשייה משמעותית או חידוש כל שהוא בנעשה. מעבר למוכר לנו.
מתוך ניסיון לצמצם את הדיון סביב סיוור לימודי כדרך להרחבת הידע . והעיק בהסתכלות כמטרה עיקרית
בסיוור.

אציין שסיוור הוא חוויה יוצאת דופן בעבודתו של הצוות במעונות, לרוב ניתפס כיציאה מהמסגרת המוכרת
למרחב שונה מוכר אך אחרת כשעיקר הכמיה לפגוש במשהו ייחודי מלהיב יוצא דופן, שמימנו אפשר
יהיה להשליך מיד לתוך העשייה היום יומית. כמובן שכמיהה זאת אינה מציאות ולעיתים קרובות זורקת
את

המטפלות מיד לקצה השני של הציר להשוואה בין מה ש"צריך" להיות ובין מה שמוצג בפניהם.
כאן בעצם מתפוגגת החוויה והופכת להשוואה של נכון ולא נכון של חשיבה דיכוטומית (נכון –לא נכון)
שמתבעה סוגרת את האפשרויות שבין הקצוות.

הכנה קודמת ואימון בהסתכלות , יכול לעזור ולמנוע את אחד מדרכי החשיבה האוטומטיות המוכרות
לכולנו . מה שלא מתאים לתפיסתי או לידע שלי הוא הלא נכון ומימול או בניגוד אליו נימצא הנכון.
מטרתי להרחיב את קשת ההתמודדויות עם מצבים , וככול שהמצב מוכר פחות הרי יש להשקיע בו יותר
הסתכלות והתמקדות כדי ליצור משמעות נוספת גם עם עד היום היא לא מוכרת.
לדוגמה הביא את הפעילות של אכילה במרחב שבו הילדים פועלים בזרימה. האם אנו יכולים להסתכל על
האכילה כפעילות שיש לה התחלה –הפעלה – והסיום . אם כך היכן הזרימה .
ואם נוותר על השלבים . איך נקנה את תרבות האכילה כחלק מהרגלי החיים.

אין ספק שאנו יוצרים מורכבות נוספת בעבודת המטפלת , ואף מעלים קושי של הבנת ניגודים שפועלים
בו זמנית בתוך הרצף. ולעיתים קרובות רואה אני את ההיתקלות בניגוד ומפרשים אותו כקושי או סתירה
בין הרעיונות .

בדיון זה מחדדת אני את הסתירה ומעלה אותה כמציאות הכרחית להוויה שלנו במציאות משתנה שאי
אפשר לנתקה מהעבודה במעון.

ומכאן שבתוך האחידות של הרגלים ברורים, סדר יום קבוע , התנהלות מכוונת שלעיתים הביטוי שלה
הוא נוקשה ויורד עד לפרטים הדקים של מקומות קבועים. תפריט קבוע . הרגלי כניסה שינה, הגיינה
ועוד.

ומאידך אני מציעה מרחב פעילות פתוח שבו הבחירה של הילד קובעת את העשייה שבו חפצים חומרים
1

נמצאים פתוחים וחופשים לגישה ובעיקר הגמשה בזמן, כך שאף גבולות זמני האוכל אינם מוגדרים
וניתנים לבחירה ויש לראות גם את זמני השינה כאפשרים לגמישות. ובתהליכים של השתנות מתמדת יש
לבדוק גם אפשרויות כאילו.

מס נקודות אשר יבהירו את הערך במעבר מסדר יום מובנה לפעילות בזרימה.

הערות	זרימה	מובנה	
	המבוגר מתכנן את המרחב מגיש חומרים, מגוונים , במקומות שונים , במבחר משתנה.	המבוגר יוצר את המרחב מתכנן את הפעילות מגיש את החומרים	תכנון
	בין מירב האפשרויות במרחב וגם שינויים תוך כדי הפעילות.	אפשרית רק בין החומרים המוגשים	העדפה

	רחבה , בין פעילויות, חומרים , בתוך המרחב ובין המרחבים	מועטה , ומצומצמת, בתוך הפעילות.	בחירה
	הזמן הוא המרכיב הגמיש ביותר.	אין כמעט בחירה	זמן
	לאורך כל היום.	חלקית בתוך הפעילות	עצמאות
	בין כל הפעילויות עם כל הילדים ובין כל הפינות והאפשרויות.	בתוך הפעילות עם החפצים המוגשים	פיתוח משחק

חשיבות רבה לבנות את המעברים מעבודה בקבוצות בחירה או קבוצות ענין למרחב פתוח וגמיש של מס אפשרויות.

לראות בהסתכלות הרחבת הקיים ולא השליה של מפגש עם משהו חדש עם הוואו המצופה.

הסתכלות בתוך המעון צפיה בתוך הכיתה ובין הכיתות.
ודיון על הנעשה לבנות שאלות מנחות לחקירת העבודה.

העברת התצפית למעון לצוות שלא הגיע.

מה אני מעבירה איך אני מתכננת את המפגש עם הצוות שלא הגיע מתי יעשה המפגש האם יעשה במועד הקרוב ביותר בישיבת הצהורים הקרובה המרחק מהאירוע ללא תיעוד מצמצם את המסר מאד.
מה מעבירים האם מעבירים תאור חזותי או בונים את הלב של הסיפור מה בעצם ראינו ומה אנו רוצים לספר
מתי הפרטים חשובים ומתי אנו נישארים ברמת הפרטים ואיננו מבאים את ההכללה של הענין ונישארים בתאור ללא נתינה של מיסגור מחוד שאו פרשנות נוסת שלנו . החשיבות של תיעוד והעברה מדויקת ללא פרשנו ואח"כ נתינת הפרשנות והרחבה.
ולבסוף איך עלינו להתכונן לקראת הסיור ברמת הפרט המבקר והקבוצה המבקרת. האםנעשתה איזה הכנה במעון וניתנו תפקידים.